

بررسی سهم علل عدم رضایت مندی تحصیلی دانشجویان پرستاری و پیراپزشکی از رشته خود در دانشگاه علوم پزشکی جهرم در سال ۱۳۹۲

نویسندگان:

علی دهقانی*^۱، رسول بهارلو^۲، سهیلا کشاورزی^۳، سوره خاکی^۴، امیرحسین رضازاده مستقیمی^۵، فروغ فرخ آبادی^۵، زهرا زارعی^۵، لیلا مهبودی^۵، آرمیتا بن راضی غابش^۵

- ۱- گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جهرم، جهرم، ایران
- ۲- گروه ایمنولوژی و میکروبیشناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جهرم، جهرم، ایران
- ۳- دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، گروه مشاوره خانواده، واحد مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی، مرودشت، ایران
- ۴- گروه پرستاری داخلی-جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهیدبهشتی، تهران، ایران
- ۵- کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جهرم، جهرم، ایران

Journal of Education and Ethics in Nursing, Vol.5, No.2, Summer 2016

چکیده:

مقدمه: عدم رضایتمندی تحصیلی از عوامل تاثیرگذار در پیشرفت تحصیلی و موفقیت دانشجویان در آینده شغلی آنهاست. به طوری که بررسی این علل می تواند پایه ای برای راهنمایی دانشجویان و شاخصی برای بهبود عملکردها باشد. لذا این مطالعه با هدف تعیین سهم عوامل موثر بر عدم رضایتمندی تحصیلی دانشجویان از رشته های خود صورت گرفت.

روش کار: این مطالعه توصیفی- مقطعی با مشارکت ۲۰۲ نفر از دانشجویان رشته های پرستاری، هوشبری، اتاق عمل، علوم آزمایشگاهی و بهداشت دانشگاه علوم پزشکی جهرم به صورت سرشماری در سال ۱۳۹۲ انجام گردید. ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته بود. روایی و پایایی پرسشنامه با آلفای ۰/۹۴ تأیید شد. آنالیز اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ و آزمون های تی و ضریب همبستگی انجام گردید.

یافته ها: مهمترین عامل تاثیر گذار در عدم رضایتمندی تحصیلی به ترتیب وجود تبعیض بین دانشجویان پرستاری و پیراپزشکی با دانشجویان پزشکی (۴/۴±۰/۹۸)، پزشک سالاری (۴/۳۴±۰/۹۸)، و عدم معرفی مطلوب رشته های پرستاری و پیراپزشکی قبل از دانشگاه (۴/۲۵±۰/۹۱) می باشد. کمترین عوامل تاثیرگذار در عدم رضایتمندی تحصیلی نیز به ترتیب ناتوانی دانشجویان برای مراقبت از بیماران (۲/۹۶±۱/۲۵)، عدم برخورد محترمانه کارکنان خدمات آموزشی (۳/۴۱±۱/۲۴) و نبود روحیه تلاش در دانشجویان (۳/۴۲±۱/۱۱) شناخته شد.

نتیجه گیری: ابعاد اخلاقی و روانشناختی به عنوان مهمترین عامل در عدم رضایتمندی تحصیلی از رشته های خود شناخته شد. لذا توجه به این حیطه و برنامه ریزی جهت ایجاد جوی متعادل و عادلانه بین همه رشته های موجود در دانشگاه از جانب مدیران توصیه می شود.

واژگان کلیدی: عدم رضایتمندی، تحصیل، دانشجویان

J Educ Ethics Nurs 2016;5(2):48-54

مقدمه:

برخوردار می باشد. لذا تربیت دانشجویان پرستاری و پیراپزشکی کارآمد و علاقمند از اولویت های آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد [۱]. رشد و توسعه هر جامعه متأثر از نیروی انسانی آموزش دیده آن جامعه بوده [۲] و شناسایی فاکتورهای موثر در رضایتمندی تحصیلی و رفع آنها می تواند گام

از آنجا که تامین و حفظ سلامت افراد جامعه نقش ویژه ای در توسعه اقتصادی، اجتماعی جوامع داشته و ارتقاء کیفیت خدمات بهداشتی درمانی از فاکتورهای مهم در توسعه یافتگی کشور محسوب می شود. توجه به چگونگی تربیت نیروی انسانی مورد نیاز جهت اداره و انجام خدمات بهداشتی درمانی از اهمیت ویژه ای

*نویسنده مسئول، نشانی: علی دهقانی: استادیار، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی جهرم، جهرم، ایران.

پست الکترونیک: Ali.dehghani2000@gmail.com

تلفن تماس: ۰۹۱۷۱۲۳۸۵۰۸

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۸/۳۰

تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۷/۱۲

مورد مطالعه نگران آینده شغلی خود می باشند. بیش از ۶۰٪ دانشجویان رشته پرستاری در صورت شانس انتخاب رشته تحصیلی حاضر نیستند این رشته را انتخاب نمایند و ۳۵٫۵٪ دانشجویان پرستاری و ۴۰٪ دانشجویان رشته بهداشت نسبت به رشته انتخابی خود دیدگاهی منفی داشته اند [۲۴]. لذا با توجه به نتایج حاصل از مطالعات فوق و یافت نشدن انجام تحقیقات در زمینه عدم رضایتمندی دانشجویان پرستاری و پیراپزشکی از رشته تحصیلی خود در کشور و سایر نقاط جهان و با توجه به اهمیت نگرش و رضایتمندی نسبت به رشته تحصیلی به عنوان عوامل مهم در یادگیری و کسب مهارت و موفقیت دانشجویان در آینده حرفه ای خود [۲۵]، این مطالعه با هدف تعیین سهم عوامل موثر بر عدم رضایتمندی تحصیلی دانشجویان پرستاری و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی جهرم انجام شد.

روش کار:

تحقیق حاضر یک مطالعه توصیفی- مقطعی است که در سال ۱۳۹۲ انجام گرفت. جامعه آماری پژوهش کلیه دانشجویان پرستاری و پیراپزشکی (علوم آزمایشگاهی، هوشبری، اتاق عمل و بهداشت) دانشگاه علوم پزشکی جهرم می باشد. نمونه گیری این مطالعه به صورت سرشماری بود و به همین دلیل کلیه دانشجویان که تمایل به شرکت در مطالعه را داشتند، مورد مطالعه قرار گرفتند (همه دانشجویان در رشته های ذکر شده متشکل از همه ترم های تحصیلی وارد مطالعه شدند). به این ترتیب پرسشنامه بین کلیه دانشجویان (۷۰۰ دانشجو) توزیع و در نهایت به تعداد ۲۰۲ پرسشنامه از جانب دانشجویان پاسخ داده شد (با پیگیری های مکرر فقط تعداد ۲۰۲ پرسشنامه تکمیل شد). ابزار جمع آوری اطلاعات شامل پرسشنامه بررسی دیدگاه دانشجویان بود. این پرسشنامه مشتمل بر دو قسمت شامل: بخش اول سوالاتی در مورد خصوصیات دموگرافیک (جنس، تاهل، پایه تحصیلی و رشته تحصیلی) و بخش دوم سوالاتی در ارتباط با سهم عوامل عدم رضایتمندی تحصیلی دانشجویان پرستاری و پیراپزشکی بود. این پرسشنامه محقق ساخته ۳۶ سوالی شامل ۵ بعد فردی (۶ سوال)، آموزشی و پژوهشی (۵ سوال)، اخلاقی و روانشناختی (۱۰ سوال)، مدیریتی و اداری (۱۰ سوال)، شغلی و حرفه ای (۵ سوال) بود که دیدگاه دانشجویان را بررسی می نمود. پرسشنامه مذکور براساس مقیاس پنج درجه ای لیکرت به صورت کاملاً موافقم، موافقم، نسبتاً موافقم، مخالفم، کاملاً مخالفم در نظر گرفته شد که نمره ۵ تا ۱ به آنها تعلق گرفت. از این رو بعد از توزیع پرسشنامه ها بین دانشجویان و سپس ورود داده ها بر اساس نمره های هر یک از آیتم ها، میانگین آنها گرفته شد و در ادامه برای نمره دهی برای ۶ حیطة فردی، آموزشی- پژوهشی،

مهمی بسوی توسعه پایدار در دانشگاههای علوم پزشکی ایجاد نماید. این در حالی است که عدم رضایتمندی آنها نیز می تواند مضرات زیادی را برای خدمات بهداشتی و درمانی به همراه داشته باشد [۳]. با استفاده از این اطلاعات بدست آمده می توان با تقویت عوامل مثبت و اصلاح عوامل موثر بر عدم رضایتمندی دانشجویان از رشته تحصیلی خود، زمینه رضایت هر چه بیشتر دانشجویان را نسبت به رشته تحصیلی فراهم آورد. برخی از محققین به نقش احتمالی رضایت از تحصیل بر پیشرفت تحصیلی اشاره دارند [۴-۶] و پژوهشگران معتقد اند افرادی که رضایت بیشتری از تحصیل دارند، در جهت کسب موفقیت های تحصیلی تلاش بیشتری را از خود نشان می دهند [۷-۹]. عوامل مختلفی در عدم رضایتمندی تحصیلی دانشجویان در مطالعات اشاره شده است که از جمله این عوامل دخیل می توان به جو موسسه، جو یادگیری، آموزش و محتوای دوره [۱۰]، روش و شیوه های تدریس [۱۱]، شیوه های ارزشیابی [۱۲]، تسلط استاد، [۱۳] عدم اعتماد به آینده شغلی [۱۴-۱۵] و دریافت در آمد کافی و جایگاه اجتماعی و همچنین پزشک سالاری در مراکز درمانی اشاره کرد [۱۶]. از طرفی باید توجه داشت سطح رضایتمندی دانشجویان در رشد و ارتقاء مراکز آموزشی جزء فاکتورهای مهم و اساسی بوده و نقش بسزایی در اعطای مراکز آموزشی دارد. از این رو دانشگاه ها به دنبال تامین نیازها و انتظارات دانشجویان و افزایش رضایت مندی آنها هستند. دانشجویان پرستاری و پیراپزشکی به عنوان یکی از ارکان اصلی دانشگاه پیکره اصلی سازمانهای وزارت بهداشت را در آینده تشکیل می دهند، بنابراین نگرش و رضایتمندی آنها از رشته تحصیلی خود عامل موثری جهت ایجاد انگیزه و حفظ و ارتقاء کیفیت آموزش و ارتقاء کیفیت مراقبت های بالینی می باشد [۱۷]. با توجه به اهمیت میزان رضایتمندی دانشجویان از رشته های تحصیلی خود و تاثیر آن در کیفیت خدمات درمانی ارائه شده توسط آنان در آینده، تحقیقات محدودی در این خصوص در دانشگاه های علوم پزشکی انجام شده است [۱۰]. از طرف دیگر بررسی علل عدم رضایتمندی دانشجویان از رشته تحصیلی خود می تواند پایه ای برای راهنمایی دانشجویان و شاخصی برای بهبود عملکردها باشد و میزان موفقیت دانشگاه را نشان دهد [۱۸]. این موارد همچنین در افزایش آگاهی از فرایند آموزشی و کیفیت آن مفید بوده [۱۹] و گویای میزان توجه و علاقه دانشجویان به یادگیری و آموزش است [۲۰]. عدم رضایت از برنامه های آموزشی از جمله پرستاری در مطالعه برخی محققان دیگر دیده می شود [۲۰-۲۳]. همچنین در مطالعه ای که توسط ستاری و همکاران به منظور بررسی دیدگاههای دانشجویان پرستاری، مامایی و بهداشت دانشگاه علوم پزشکی همدان نسبت به آینده خود انجام دادند، نتایج نشان داد که بطور متوسط نزدیک به ۵۰٪ دانشجویان

تحصیلی از دیدگاه دانشجویان به ترتیب شامل: وجود تبعیض قابل توجه بین دانشجویان پرستاری و پیراپزشکی با دانشجویان پزشکی (۴/۴۰±۰/۹۸)، وجود پدیده پزشک سالاری در محیط های بهداشتی و درمانی (۴/۳۴±۰/۹۸) و عدم معرفی مطلوب رشته های دانشگاهی از جمله پرستاری و پیراپزشکی، قبل از ورود به دانشگاه (۴/۲۵±۰/۹۱) می باشد. همچنین کمترین سهم عوامل تاثیرگذار در نارضایتی تحصیلی از دیدگاه دانشجویان به ترتیب شامل ناتوانی دانشجویان برای مراقبت کردن از بیماران (۲/۹۶±۱/۲۵)، عدم برخورد محترمانه کارکنان خدمات آموزشی با دانشجویان پرستاری و پیراپزشکی (۳/۴۱±۱/۲۴)، نبود روحیه تلاش و پشت کار در دانشجویان در رشته های خود (۳/۴۲±۱/۱۱) بود.

آزمون تی مستقل نشان داد سهم بعد فردی در نارضایتی تحصیلی از دید دانشجویان پسر نسبت به دانشجویان دختر بیشتر می باشد (p=۰/۰۱) و نیز با استفاده از آزمون آنووا سهم ابعاد فردی، (آموزشی- پژوهشی)، مدیریتی، (اخلاقی- روانشناختی) و (شغلی- حرفه ای) در نارضایتی تحصیلی دانشجویان از دیدگاه دانشجویان پرستاری و علوم آزمایشگاهی نسبت به دانشجویان هوشبری، اتاق عمل و بهداشت بیشتر است (p=۰/۰۰۱) (جدول ۱).

همچنین بر اساس نتایج این پژوهش بیشترین ابعاد تاثیر گذار در نارضایتی تحصیلی از دیدگاه دانشجویان به ترتیب شامل ابعاد اخلاقی- روانشناختی (۴۴/۹±۰/۹۷)، مدیریتی (۲۹/۶±۶/۵)، آموزشی- پژوهشی (۲۲/۶±۴/۷)، شغلی- حرفه ای (۱۹/۵±۳/۹) و فردی (۱۷/۱±۴/۲) می باشند (جدول ۲).

اخلاقی، مدیریتی و اداری و شغلی- حرفه ای میانگینی از هر حیطه گرفته شد تا سهم تاثیر هر یک از حیطه ها در رضایتمندی تحصیلی دانشجویان مشخص گردد (گزارش نتایج بر اساس میانگین و انحراف معیار، سهم حاصله از عوامل در پرسشنامه می باشد به طوری که هر سوال از پرسشنامه حداکثر نمره ۵ می گرفت که میانگین و انحراف معیار برای هر سوال جداگانه محاسبه شده و میزان تاثیر هر کدام در عدم رضایتمندی بر حسب کسب بالاترین نمره (۱ تا ۵) با میانگین و انحراف معیار گزارش گردید). این پرسشنامه با مطالعه کتب علمی و مقالات موجود در ارتباط با عدم رضایتمندی دانشجویان تهیه و سپس روایی محتوایی کیفی آن توسط ۱۰ تن از اساتید دانشگاه علوم پزشکی جهرم بررسی و مورد تایید قرار گرفت. پایایی آن نیز با تکمیل پرسشنامه توسط ۲۰ نفر از دانشجویان حائز شرایط توسط ضریب الفای کرونباخ با ضریب آلفای معادل ۰/۹۴ محاسبه و مورد تایید قرار گرفت. تحلیل آماری داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS و آمار توصیفی و ضریب همبستگی و آزمون آنووا انجام گردید.

یافته ها:

۲۱٪ (۴۳ نفر) از دانشجویان مورد مطالعه مرد و ۷۸٪ (۱۵۴ نفر) مجرد بودند. ۴۰٪ (۸۰ نفر) از نمونه ها در سال اول، ۳۷٪ (۷۵ نفر) در سال دوم، ۱۷٪ (۳۳ نفر) در سال سوم و ۶٪ (۱۲ نفر) در سال چهارم و همچنین ۱۷٪ از افراد مورد مطالعه در رشته علوم آزمایشگاهی، ۱۴٪ پرستاری، ۶۵٪ هوشبری، ۳۵٪ اتاق عمل و ۳۹٪ در رشته بهداشت مشغول به تحصیل بودند. بر اساس یافته های پژوهش بیشترین سهم عوامل تاثیر گذار در نارضایتی

جدول ۱: سهم ابعاد مورد بررسی در نارضایتی تحصیلی دانشجویان بر حسب جنس، رشته، پایه و وضعیت تاهل

جنس	رشته تحصیلی	پایه تحصیلی	ابعد		آموزشی و پژوهشی		مدیریتی		اخلاقی و روانشناختی		شغلی- حرفه ای	
			فردی	p	p	P	p	P	p	P		
زن			۱۶,۷±۴,۳	۰,۰۱	۲۶,۷±۴,۸	۰,۸	۲۷,۰±۷,۱	۰,۲	۴۴,۵±۸	۰,۱	۱۹,۳±۳,۷	۰,۵
			۱۸,۵±۳,۷		۲۶,۵±۴,۵		۲۸,۷±۴		۴۶,۵±۷,۳		۱۹,۸±۴	
مرد			۱۶,۹±۴,۱	۰,۱	۲۶,۶±۴,۶	۰,۴	۳۰,۰±۷,۱	۰,۳	۴۵,۰±۸,۰	۰,۹	۱۹,۴±۴,۱	۰,۵
			۱۸,۰±۴,۷		۲۷,۳±۵,۱		۲۸,۸±۳,۹		۴۴,۹±۸,۱		۱۹,۸±۳,۱	
			۱۸,۶±۴,۱		۲۸,۷±۴,۹		۳۲,۷±۱۰,۰		۴۶,۸±۸,۸		۱۹,۳±۳,۹	
رشته تحصیلی	پرستاری	هوشبری	۱۹,۲±۳,۲	۰,۰۱	۲۸,۴±۳,۵	۰,۰۰۲	۳۱,۳±۶,۵	۰,۰۰۱	۴۹,۳±۶,۵	۰,۰۰۱	۲۰,۸±۳,۱	۰,۱
			۱۶,۵±۴,۰		۲۶,۱±۴,۹		۲۹,۵±۳,۹		۴۴,۷±۶,۶		۱۹,۴±۳,۸	
			۱۵,۶±۵,۳		۲۵,۱±۴,۸		۲۷,۰±۶,۱		۴۱,۳±۹,۷		۱۸,۱±۵,۱	
			۱۶,۱±۳,۷		۲۵,۳±۴,۱		۲۷,۵±۴,۴		۴۲,۲±۷,۱		۱۹,۷±۳,۱	
پایه تحصیلی	اول	دوم	۱۶,۸±۳,۹	۰,۳	۲۶,۷±۵,۲	۰,۱	۲۸,۸±۴,۱	۰,۱	۴۵,۲±۸,۷	۰,۹	۱۹,۱±۴,۴	۰,۵
			۱۷,۳±۴,۳		۲۶,۱±۴,۱		۲۸,۸±۴,۱		۴۴,۷±۷,۶		۱۹,۷±۳,۶	
			۱۷,۹±۴,۴		۲۷,۸±۴,۹		۲۹,۶±۳,۲		۴۴,۴±۸,۰		۲۰,۱±۳,۴	
	چهارم		۱۵,۳±۵,۱		۲۵,۶±۵,۶		۴۳,۶±۴,۵		۴۳,۶±۴,۵		۱۸,۷±۲,۳	

جدول ۲: میزان تاثیرگذاری هر کدام از ابعاد مورد بررسی در ناراضیاتی تحصیلی دانشجویان

ابعاد دیدگاه	فردی	آموزشی و پژوهشی	مدیریتی	اخلاقی و روانشناختی	شغلی و حرفه ای
دانشجویان	۱۷,۱±۴,۲	۲۶,۶±۴,۷	۲۹,۶±۶,۵	۴۴,۹±۷,۹	۱۹,۵±۳,۹

بحث:

این مطالعه نشان داد از بین عوامل مورد بررسی، بیشترین سهم در ناراضیاتی تحصیلی دانشجویان وجود تبعیض قابل ملاحظه در محیط دانشگاه بین دانشجویان پزشکی با سایر دانشجویان است که آنان را رنج می دهد. احساس اعتماد به نفس و رضایتمندی نسبت به خود، حس ارزشمند بودن را در دانشجویان غیر پزشکی بالا می برد، که این نکته در گروهی عدم وجود تبعیض بین ایشان با دانشجویان پزشکی است. به این معنی که اگر دانشجویان پرستاری و پیراپزشکی رفتار تبعیض آمیز را در محیط دانشگاه و کار بین خودشان با دانشجویان پزشکی توسط مدیران و اساتید احساس نکنند، احساس رضایتمندی در آنان تقویت خواهد شد و به دنبال آن پیشرفت تحصیلی و موفقیت حرفه ای نیز بهبود خواهد یافت. لذا اصلاح این فاکتور در بین مدیران و اساتید دانشگاه در برخورد با این پدیده الزامی بنظر می رسد [۲۳-۲۵].

دومین عامل مهم و موثر در عدم رضایتمندی تحصیلی از دیدگاه دانشجویان، وجود پدیده پزشک سالاری در محیط های بهداشتی و درمانی است. این پدیده را می توان دنباله رو عامل قبلی، البته در محیط بهداشت و درمان دانست. پدیده تبعیض در بین دانشجویان سبب شده تا حتی آنان در محیط کار نیز با کمبود اعتماد به نفس مواجه شده و پدیده پزشک سالاری را، حتی در حوزه کاری خود که به پزشکان نیز مربوط نمی شود، احساس کنند [۲۶]. لذا از آنجایی که مدیران در حیطه های مختلف مدیریتی و آموزشی از جمله در رعایت عدالت بین دانشجویان، تشویق و تقویت اعتماد به نفس دانشجویان، برنامه ریزی آموزشی، توانمندسازی اساتید و رسیدگی و حل مشکلات دانشجویان و غیره نقش اصلی را بر عهده دارند، می توانند با بکارگیری سیستم مدیریتی مناسب در کاهش پدیده پزشک سالاری در محیط های آموزشی و درمانی به تقویت رضایتمندی تحصیلی و پیشرفت حرفه ای دانشجویان کمک شگرفی داشته باشند که توجه به این مهم نیز حائز اهمیت است. سومین عامل تاثیرگذار در بوجود آمدن عدم رضایتمندی تحصیلی دانشجویان از دیدگاه خودشان عدم معرفی مطلوب رشته های دانشگاهی از جمله پرستاری و پیراپزشکی، قبل از ورود به دانشگاه می باشد. این عامل نیز دارای ارتباط با دو عامل قبلی است. بطوری که دانشجویان معتقدند اگر در دوران متوسطه و قبل از ورود به دانشگاه اگر رشته های پرستاری و پیراپزشکی به خوبی معرفی

می شدند، و در پی آن مشکلات کاری و معایب آنها بخوبی روشن می شد، می توانستند با آگاهی بیشتر رشته های خود را انتخاب کنند و چه بسا در رشته های دیگر مشغول به تحصیل می گشتند. این در حالی است که مطالعات دیگر، از تاثیر قوی مسائل اقتصادی و درآمدی با رضایتمندی تحصیلی دانشجویان پرده برداشته اند [۲۲، ۲۵]. در مطالعه کوشان نیز بیشترین نگرانی دانشجویان پرستاری و مامایی در مورد اشتغال و تامین مخارج زندگی بود [۲۶]. سهم بعد مدیریتی نیز در میزان رضایتمندی دانشجویان بسیار موثر است بدین سان که عدم توجه و حمایت مدیران دانشگاه به دانشجویان پرستاری و پیراپزشکی سهم قابل توجهی را در ناراضیاتی دانشجویان در پی دارد. همچنین نتایج نشان داد که بین ابعاد مورد بررسی در عدم رضایتمندی تحصیلی دانشجویان و متغیرهای دموگرافیک (جنس، رشته، پایه و وضعیت تاهل) از دیدگاه دانشجویان ارتباط معنی داری وجود دارد. بطور مثال بعد فردی از نظر دانشجویان دختر مهم تر از دیدگاه دانشجویان پسر بود که اهمیت پدیده های داشتن اهداف روشن، اعتماد به نفس کافی، روحیه تلاش و پشتکار و داشتن توانایی در محیط کاری از نظر دانشجویان دختر، نسبت به دانشجویان پسر را نشان می دهد. همچنین دانشجویان رشته های علوم آزمایشگاهی و پرستاری نسبت به رشته های هوشبری، اتاق عمل و بهداشت دارای دیدگاه موافق تری در تاثیر ابعاد اخلاقی-روانشناختی، مدیریتی، آموزشی-پژوهشی و بعد فردی در میزان عدم رضایتمندی دانشجویان بودند، که سرمشا این مطلب از دیدگاه آقایان، در شیوه تدریس اساتید، عدم همخوانی نیازهای علمی با مواد درسی، عدم ارزشیابی صحیح از دانشجویان، شرکت اندک دانشجویان در کارهای پژوهشی، عدم شرکت دانشجویان در تدوین برنامه آموزشی، شرایط سخت برای ادامه تحصیل، عدم رضایتمندی دانشجویان از دانشگاه محل تحصیل، عدم القا انگیزه کافی توسط اساتید، نگرش منفی نسبت به رشته های پرستاری و پیراپزشکی، عدم برآورده شدن انتظارات دانشجو از رشته خود و القای ناامیدی توسط همکلاسی ها است. از نتایج این مطالعه می توان مشکلات موجود در زمینه ناراضیاتی تحصیلی دانشجویان را بیشتر شناخته و با انجام مطالعات و پیگیری های بیشتر تا حد امکان زمینه رضایتمندی و همچنین ارتقا پیشرفت تحصیلی و یادگیری دانشجویان را فراهم کرد. مطالعه فوق مربوط به دیدگاه

ملاحظات اخلاقی:

این مقاله نتیجه طرح تحقیقاتی مصوب کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی جهرم با کد ۴۰۸۶ می باشد. رضایت نامه آگاهانه شفاهی و کتبی توسط دانشجویان جهت شرکت در مطالعه تکمیل شد. به مشارکت کنندگان اطمینان داده شد که شرکت در مطالعه اختیاری بوده و اصل بی نامی در مطالعه رعایت می شود.

تشکر و قدردانی:

این مقاله نتیجه طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاه علوم پزشکی جهرم در سال ۱۳۹۱ با کد ۴۰۸۶ می باشد. بدینوسیله از کلیه دانشجویان مشارکت کننده در مطالعه که ما در انجام این طرح یاری فرمودند و همچنین معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی جهرم جهت حمایت مالی طرح حاضر تشکر و قدردانی می گردد.

تعارض منافع:

هیچگونه تعارض منافع بین نویسندگان مقاله وجود ندارد.

دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی جهرم می باشد که بایستی در تعمیم نتایج، دیدگاه دانشجویان مورد نظر و شرایط آموزشی، پژوهشی، مدیریتی و ... حاکم بر آن محیط آموزشی را نیز در نظر داشت. لازم به ذکر است پاسخ دهی کم دانشجویان به پرسشنامه‌های توزیع شده و همچنین روش جمع آوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه که محدودیت های خاص خود را دارد، از جمله محدودیت های این مطالعه می باشد.

نتیجه گیری:

نتایج این مطالعه نشان داد که ابعاد اخلاقی- روانشناختی، بیشترین سهم را در نارضایتی تحصیلی از دیدگاه دانشجویان دارد. بنابراین نقش مدیران خصوصاً، معاونت دانشجویی و آموزشی در ایجاد انگیزش و شادابی در دانشجویان پیراپزشکی و پرستاری بیش از پیش احساس می شود. لذا توجه بیشتر به حیطه های اخلاقی و روانشناختی دانشجویان در طول دوره تحصیلی با استفاده از انجام مطالعات گسترده تر در دانشگاه ها با استفاده از مطالعات کمی و کیفی به منظور کشف موانع و راه حل های موجود جهت ارتقاء رضایتمندی تحصیلی پیشنهاد می شود.

References:

1. Fattahi Z, Javadi Y, Nakhaei N. A survey on dentistry students' satisfaction with their discipline and some of the related factors. *Strides Dev Med Educ* 2004; 1 (1): 32 – 40. (Persian)
2. Amini A, Valizadeh S, Mohammadi B. Survey of effective factors on learning motivation of clinical students and suggesting the appropriate methods for reinforcement the learning motivation from the viewpoints of nursing and midwifery faculty, Tabriz University of Medical Sciences 2002. *Iran J Med Educ* 2002; 2(4): 10-11. (Persian)
3. Farzi S, Haghani F, Farzi S. The challenges of clinical evaluation and the approaches to improve it from the nursing students' perspective: A qualitative study. *J Educ Ethics Nurs* 2016; 5 (1): 27 – 33. (Persian)
- 4- Vittorio Caprara G, Barbaranelli C, Steca P, Malone PS. Teachers' self-efficacy beliefs as determinants of job satisfaction and students' academic achievement: A study at the school level. *J Sch Psychol* 2006; 44(6): 473-90.
5. Firoozabadi A, Dehbozorgi G, Farashbandi H, Ebrahimpoor A, Samiepoor N. Attitudes of medical student towards psychiatry as their future job . *Iran J Med Educ* 2002; 2(4): 24-24. (Persian)
- 6- Lent RV, Taveira MD, Sheu H, Singley D. Social cognitive predictors of academic adjustment and life satisfaction in Portuguese college students: A longitudinal analysis. *J Vocat Behav* 2009; 74(2):190-8.
- 7- Keup JR. Promoting new-student success: Assessing academic development and achievement among first-year students. *New Dir Stud Serv* 2006; 2006(114):27-46.
- 8- Elliott KM, Shin D. Student satisfaction: An alternative approach to assessing this important concept. *J High Educ Policy Manag* 2002; 24(2):197-209.
- 9- Fredman N, Doughney J. Academic dissatisfaction, managerial change and neo-liberalism. *High Educ* 2012; 64(1):41-58.
- 10- Dehghani A, Baharlou R, Ben Razi Ghabesh A, Farokh Abadi F, Zarei Z, Mahboudi L. Effecting Factors on Academic Satisfaction; Viewpoint of Jahrom University of Medical Sciences Students. *Bimonthly Educ Strateg Med Sciences* 2014; 7(3): 147-154. (Persian)
- 11- Rhodes RS, Davis DC, Odom BC. Challenges and rewards of educating a profoundly deaf student. *Nurse Educ* 1999; 24(3):48-51.
- 12- Lent RV, Taveira MD, Sheu H, Singley D. Social cognitive predictors of academic adjustment and life satisfaction in Portuguese college students: A longitudinal analysis. *J Vocat Behav* 2009; 74(2):190-8.
- 13- Gravener PA. Promoting active learning in large lecture classes. *Nurs Educ* 1997; 22(3):21-6.
- 14- Amini M, Rezaei R, Saber M. A survey of junior medical student's attitude toward medicine and its future. *Iran J Med Educ* 2002; 2(2):11-11. (Persian)
- 15- Safari M, Yazdanpanah B, Ghafarian H, Yazdanpanah Sh. Comparing the effect of lecture and discussion methods on students' learning and

- satisfaction. *Irani J Med Educ* 2006; 6(1):59-64. (Persian)
- 16- El Ansari W, Oskrochi R. What 'really' affects health professions students' satisfaction with their educational experience? Implications for practice and research. *Nurs Educ Today* 2004; 24(8):644-55.
17. Heidari A, Khalaj A, Jafarian N. Attitude University of Medical Sciences of the factors associated with the university in 2001. *Sci J Hamadan Univ Med Sci Health Serv* 2001; 7(4): 31- 35. (Persian)
18. Ansari EW, Oskrochi R. What matters most? Predictors of student satisfaction in public health educational courses. *Public Health* 2006; 120; 462-473.
19. Ansari E W. student nurse satisfaction levels with their course: Part 2-effect of academic variables. *Nurse Educ Today* 2002; 22(2); 171-180.
20. Baykal U, Sokmen S, Korkmaz S, Akgun E. Determining student satisfaction in a nursing college. *Nurse Educ Today* 2005; 25(4); 255-262.
21. Espeland V, Indrehus O. Evaluation of students' satisfaction with nursing education in Norway. *J Adv Nurs* 2003; 42(3): 226-236.
22. Ramsden P. A performance indicator of teaching quality in higher education: The Course Experience Questionnaire. *Studies in Higher Education* 1991; 16(2); 129-150.
23. Cowman S. Student evaluation: a performance indicator of quality in nurse education. *J Adv Nurs* 1996; 24; 625-632.
24. Norman L, Buerhaus I P, Donelan K, McCloskey B, Dittus R. Nursing Students Assess Nursing Education. *J Prof Nurs* 2005; 21(3):150-158.
25. Abadi B, Zamani Gh. Factors affecting on academic achievement Agriculture student: The study case of Agriculture faculty of Shiraz University. *Iran Agric Extension Educ J* 2010; 5 (2): 31 - 43. (Persian)
26. Safdari F, Delaram M, Parvin N, Kheiri S, Froozandeh N, Kazemian A. The viewpoints of students and educators, in faculty of nursing and midwifery of Shahrekord University of Medical Sciences, about the effective factors in academic improvement of students, 2004. *J Shahrekord Univ Med Sci* 2007; 9 (3): 71-77. (Persian)

Investigating the academic dissatisfaction causes of nursing and paramedics students with their fields in Jahrom University of Medical Sciences in 2013

Ali Dehghani^{1*}, Rasool Baharlou², Soheila Keshavarzi³, Sore Khaki⁴, Amir Hosein Rezazadeh Mostaghimi⁵, Forogh Farokhabadi⁵, Zahra Zarei⁵, Leila Mehboodi⁵, Armita Benrazighabesh⁵

Received: 2016/3/10

Accepted: 2017/11/11

1. Dept of Nursing, School of Nursing and Paramedical, Jahrom University of Medical Sciences, Jahrom, Iran
2. Dept of Immunology, School of Nursing and Midwifery, Jahrom University of Medical Sciences, Jahrom, Iran
3. Faculty of Psychology and Educational Sciences, Dept of Family Counseling, Branch of Marvdasht, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran
4. Dept of Medical – Surgical Nursing, School of Nursing and Midwifery, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran
5. Dept of Student Research Committee, School of Nursing and Paramedical, Jahrom University of Medical Sciences, Jahrom, Iran

Journal of Education and Ethics in Nursing, Vol.5, No.2, Summer 2016

J Educ Ethics Nurs 2016;5(2):48-54

Abstract:

Introduction:

Academic dissatisfaction is among effective factors in academic achievement and students' success in their future fields, So that the study of these causes could be the basis for student counseling and an indicator for performance improvement. This study aimed to determine effective factors on academic dissatisfaction of students with their fields.

Materials and Methods:

This descriptive cross-sectional study was conducted with partnership of 202 students of nursing, anesthesia, operation room, laboratory sciences and health through census from Jahrom University of Medical Sciences in 2013. Data gathering tool was a researcher-made questionnaire with 36 questions. Validity and reliability were approved with alpha $\alpha=0/94$. SPSS 16 and correlational tests (correlation and t – test tests) were used for data analysis.

Results:

The most effective factors contributing to academic dissatisfaction were discrimination between nursing and paramedic's students with medical students (4.4 ± 0.98), physician prioritization (4.34 ± 0.98) and lack of proper presentation of nursing and paramedical fields before entering university (4.25 ± 0.91), respectively. The least effective factors in academic dissatisfaction were the inability of students in caring patients (2.96 ± 1.25), lack of respectful attitude of training staff (3.41 ± 1.24) and lack of the spirit of hard work in students (3.42 ± 1.11), respectively.

Conclusion:

Ethical and psychological dimensions were identified as the most important factors associated with academic dissatisfaction. Hence, the educational planners and administrators are highly recommended to pay more attention to this areas and plan to create a balanced and fair environment between all disciplines in the universities.

Keywords: Dissatisfaction, Education, Students

* Corresponding author Email: Ali.dehghani2000@gmail.com